بررسی تاثیر آموزش مبتنی بر کلاس معکوس بر مهارت احیا قلبی ریوی دانشجویان علوم پزشکی: یک مرور نظام‌مند

نویسندگان: زهرا عبدالهی[1]*، حسین زمانی[2]، احسان حجتی نسب[3]، نرگس محمدی[4]

[1] دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه پرستاری داخلی جراحی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران

[2]دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران

[3]دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

[4]دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری گرایش روان،دانشکده پرستاری مامایی دانشگاه علوم پزشکی زاهدان،زاهدان،ایران

مقدمه

احیا قلبی‌ریوی از اقدامات بالینی است که به‌دلیل اهمیت ویژه در آموزش بالینی، همواره مورد بازنگری قرار می‌گیرد. کلاس معکوس روشی است که در آن محتوای آموزشی پیش از کلاس مطالعه شده و زمان کلاس به یادگیری فعال اختصاص می‌یابد. این روش می‌تواند در ارتقا مهارت احیا قلبی‌ریوی موثر باشد. این مرور نظام‌مند با هدف ارزیابی تاثیر کلاس معکوس بر مهارت احیا قلبی‌ریوی دانشجویان علوم‌پزشکی صورت گرفت

مواد و روش‌ها

در این مرور نظام‌مند، جستجوی گسترده با کلیدواژه‌های مرتبط با "آموزش"، "کلاس معکوس"، "احیا قلبی ریوی"، "دانشجویان"، در پایگاه‌های بین‌المللی Web of Science, PubMed/Medline Scopus, پایگاه‌های ملی Irandoc , SID , Magiran و موتور جستجوگر Google_Scholar صورت گرفت. در جستجوی اولیه ۴۷ مطالعه به‌دست آمد. معیارهای ورود، انتشار به زبان فارسی/انگلیسی بود. نامه به سردبیر و مقالات ارائه شده در همایش‌ها/سمینارها حذف شدند. محدودیت زمانی اعمال نشد. غربالگری توسط دو پژوهشگر مستقل طبق عنوان و چکیده و سپس متن کامل انجام شد. کیفیت مطالعات وارد شده با استفاده از ابزار JBI ارزیابی شد. اختلاف نظرها با نظر ارزیاب سوم رفع گردید. نهایتا هشت مطالعه تجزیه‌وتحلیل شد. ملاحظات اخلاقی عدم سوگیری در مراحل انتخاب، استخراج و تحلیل و طبقه‌بندی شواهد رعایت و چکیده طبق PRISMA گزارش شد.

نتایج

پنج مطالعه بر روی دانشجویان پرستاری، یک مطالعه بر روی دانشجویان پزشکی، یک مطالعه بر روی دانشجویان دندانپزشکی و یک مطالعه بر روی دانشجویان علوم پزشکی گروه‌های مختلف به‌صورت ترکیبی انجام شده است. در دانشجویان پرستاری سال اول بدون توجه به سطح تحصیلی آنان، رویکرد کلاس معکوس سبب بهبود معنادار دانش احیا قلبی‌ریوی شد ($P<0.001$). همچنین مهارت‌های احیا قلبی‌ریوی در آنان تا حدی ارتقا یافت اما بهبود معناداری مشاهده نشد ($P>0.05$). دانشجویان زن نیز در مقایسه با دانشجویان مرد عملکرد بهتری نشان دادند. در دانشجویان پرستاری ترم چهارم، رویکرد کلاس معکوس مبتنی بر شبیه‌سازی، سبب بهبود معنادار رضایت دانشجویان ($P=0.03$) و مهارت‌های احیا قلبی‌ریوی ($P=0.01$) در مقایسه با شبیه‌سازی سنتی شد. در دانشجویان پرستاری سال سوم نیز کلاس معکوس مبتنی بر شبیه‌سازی، میانگین نمره کل خود اطمینانی، رضایت، دانش و مهارت‌های احیا قلبی‌ریوی در مقایسه با شبیه‌سازی سنتی را به‌طور معناداری بهبود بخشید ($P=0.001$)؛ با این‌حال در ابعاد اصول تهویه مصنوعی و مدیریت راه هوایی بهبود معناداری مشاهده نشد ($P=0.26$). در دانشجویان پرستاری ترم هفتم آموزش مبتنی بر کلاس معکوس، ادراک دانشجویان از محیط کلاس و دانش احیا قلبی‌ریوی را بهبود بخشیده، اما در مقایسه با روش جیگساو، اثربخشی آن کمتر بوده است. در دانشجویان پزشکی نیز استفاده از این رویکرد سبب ارتقا خودکارآمدی و دانش و مهارت احیا قلبی‌ریوی در کلاس‌های پرجمعیت گردید. در دانشجویان دندانپزشکی، پیاده کردن یک میکروکلاس همراه با کلاس معکوس اثر بخشی آموزشی بهتری را ایجاد کرد. با این‌حال در مطالعه‌ای که به‌صورت ترکیبی بر روی دانشجویان گروه‌های مختلف حرفه‌های سلامت که در سطح مبتدی بودند انجام شد؛ کلاس معکوس در مقایسه با یادگیری مبتنی بر سخنرانی هیچ‌گونه برتری را نشان نداد.

نتیجه گیری

رویکرد کلاس معکوس می‌تواند جهت ارتقا مهارت‌های احیا قلبی‌ریوی دانشجویان علوم‌پزشکی به‌کار گرفته شود. پیشنهاد می‌شود مطالعات آینده به مقایسه‌ی اثربخشی کلاس معکوس با سایر رویکردهای آموزشی در این زمینه بپردازند.

کلمات کلیدی: آموزش، کلاس معکوس، احیا قلبی‌ریوی، دانشجویان